

Qualis – kvalitet i skolan

Säkra kvaliteten i din skola

I Sverige finns över 6 000 skolor, en del av dem är mycket bra, men många har brister, i form av stressade medarbetare, dålig arbetsmiljö eller svagt ledarskap. För att förbättra skolmiljön behövs fungerande, lättanvända verktyg. Vår Qualis-certifieringsmodell är ett sådant verktyg. Den ger skolledning och lärare ett tydligt svar på var skolan står och vilken väg skolan bör ta i den fortsatta kvalitetsutvecklingen. Qualis-certifieringen ger en gemensam bild för ledning och medarbetare av verksamhetens styrkor och svagheter.

Qualismodellen är unik för att den är skapad speciellt för skolvärlden. Den tar fasta på skolans behov av lättarbetade certifieringsmodeller och är enkel att an-

vända. Den vänder sig inte bara till alla yrkesgrupper i skolan utan även till elever och föräldrar. Särskilda nätverk har också utvecklats. Qualis-modeller för förskolan, fritidsgårdarna och äldreomsorgen.

Qualis – Kvalitetsarbete med verkliga förbättringar.

Vi som arbetar med Qualis Kvalitetssäkring är: Sören Levén, Sophia Lindgren, Gunilla Malmqvist, Sara Levén och Leif Hallström.

Qualismodellen utvecklades i ett projekt där skolor och förskolor från hela Sverige deltog. Det startade 1997, finansierat av Skolverket, och syftade till att utveckla bra metoder för en samlad kvalitetsbedömning inom skolan. Projektet har gett Qualis tillgång till unika metoder, värdefullt nätverk och god renommé hos Skolverket, Kommunförbundet och andra organisationer. De skolor och förskolor som deltog i projektet har fortsatt som ett lärande nätverk. För att ta tillvara och sprida alla de kunskaper och erfarenheter som samlats drivs nätverket av Q-Steps.

Qualis certifieringsmodell

– så här går det till

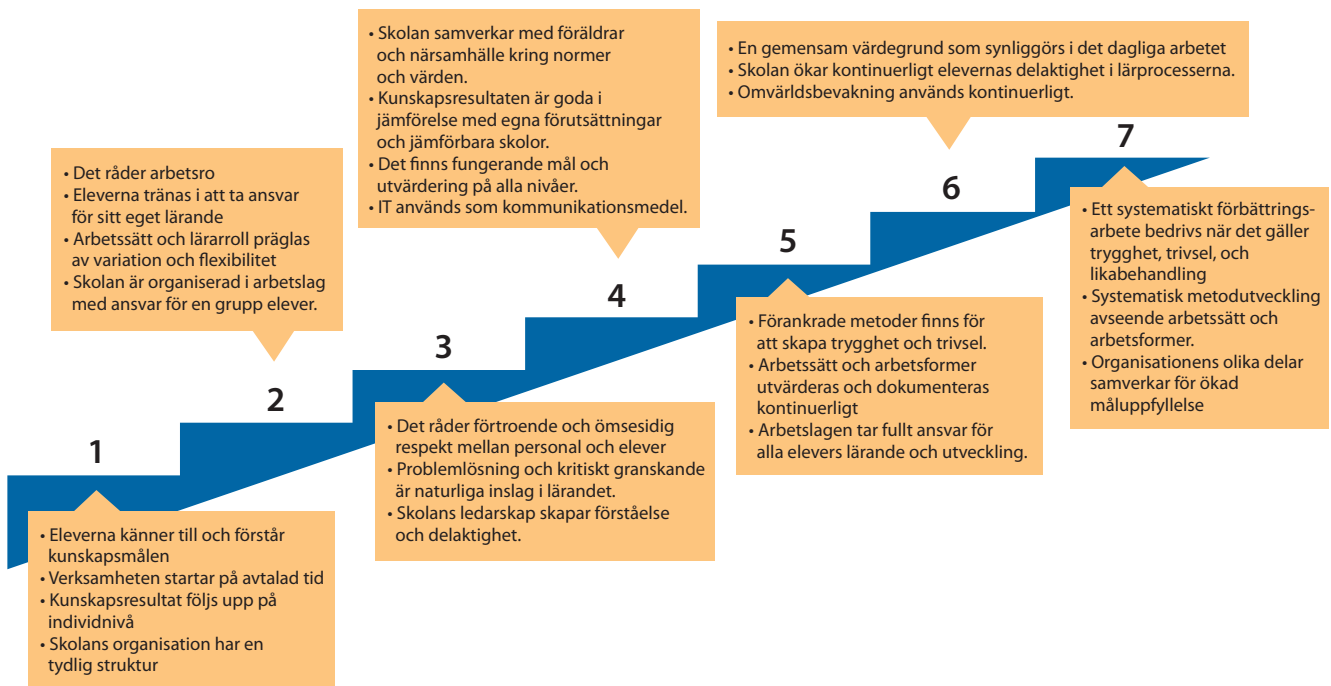
- Utbildning med ledning och personal
- Självvärdering
- Skriftlig redovisning
- Extern granskning (vart 3:e år)
- Förbättringsarbete

Qualis ägs och drivs av Q-Steps Kvalitetssäkring AB. Q-Steps kan genom sin certifieringsmodell Qualis ge Sveriges skolor och förskolor en unik metod att kvalitetssäkra sin verksamhet. Qualis-certifieringsmodell är enkel att använda för att den fokuserar på de centrala frågorna. Den gör det möjligt att bedöma den

egna skolans kvalitet över tid och jämföra olika skolor med varandra.

Qualis-trappan (se nedan) är grunden i certifieringsarbetet. Trappan, som har sju steg, är en beskrivning av hur en kvalitets-skola ser ut och hur den kan utvecklas. Qualis-trappan finns även på www.q-steps.se.

På de lägre stegen skapar man grunden för en bra skola: fungerande dagliga rutiner, ett tydligt ledarskap, vision, mål och utvärdering. På de högre stegen utvecklas skolans förmåga att skapa delaktighet för barn och föräldrar, att ge varje barn en god utveckling, att ha en bra skolmiljö och en god kommunikation samt att systematiskt utveckla och förbättra skolan.

Kvalitetskriterier

Till de olika stegen i trappan hör också drygt 90 kvalitetskriterier. Dessa är indelade i elva områden, eller Qualis-faktorer;

Huvudprocessen

- Trygghet och trivsel
- Elevernas ansvar för eget lärande
- Arbetsätt och lärarroll
- Kunskaper och färdigheter
- Delaktighet

Stödprocesser

- Organisation
- Styrning och ledarskap
- Kommunikation
- Kompetens
- Resursutnyttjande
- Image

Den vänstra spalten ovan hör till den s.k. huvudprocessen, dvs kärnverksamheten eller "huvuduppdraget". Den högra spalten beskriver de s.k. stödprocesserna, dvs de delar av verksamheten som är en förutsättning för hög kvalitet i "huvuduppdraget".

För att granska och bedöma verksamhet krävs kriterier. Inom Qualis finns kriterier i anslutning till Qualis-trappans sju steg. Kriterierna är konkreta och tydliga, formulerade med verksamhetens eget språk. Kriterierna bygger på varandra enligt justestegsmodellen. De fungerar både för självvärdering och extern granskning. Som exempel visar vi nedan de sju stegen inom området Trygghet och trivsel.

När skolan med hjälp av kriterierna har placerats på "rätt" nivå i trappan inom vart och ett av de elva områdena, får skolan en klar bild av var den har sina starka och svaga sidor samt vilka förbättringsområden som finns.

Utvärderingsmetoder

I Qualis-certifieringsmodell används både kvalitativa och kvantitativa utvärderingsmetoder. Under certifieringsarbetet får skolorna själva göra en uppskattning av sin placering i trappan. Denna självskattning jämförs sedan med den skattning som Qualis-granskarna ger.

Ett verktyg som används i certifieringsarbetet är Proof, ett webbaserat enkätssystem, i vilket Qualis har specialutformade enkäter som riktar sig till både personal, elever och föräldrar. Alla skolor som Qualis-granskas använder dessa enkäter.

I utvärderingsarbetet används också kvantitativa tal, t.ex. betyg och provresultat. Vid extern granskning besöker Qualis-granskare skolan under två dagar då de observerar skolarbetet och samtalar med olika fokusgrupper. Granskarna sammanställer en kvalitetsrapport, ger förslag på förbättringsområden och placerar skolan i Qualis-trappan. Hamnar skolan på steg tre eller högre, blir den certifierad och får ett diplom och en Qualis-plakett som bevis på skolans goda kvalitet.

Qualis' certifieringsmodell bygger på att skolan vart tredje år genomgår en extern granskning/certifiering. Övriga två år gör skolan enbart en självvärdering med hjälp av Qualis' kriterier och skriver en egen kvalitetsrapport. Qualismodellen kan då fungera som den obligatoriska kvalitetsredovisningen.

Steg 3

Skolan mäter elevernas trygghet och trivsel. Förhållandet mellan personal och elever kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt.

A.	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 4	Steg 5	Steg 6	Steg 7
Trygghet och trivsel	Skolan följer upp närvaro/frånvaro. Verksamheten startar på avtalad tid. Skolan har rutiner för mottagande av nya elever.	Skolan har ett främjande och förebyggande arbete när det gäller lika-behandling. Det råder arbetsro. Vuxna reagerar på regelbrott.	Skolan mäter elevernas trygghet och trivsel. Förhållandet mellan personal och elever kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt.	Skolan samverkar med föräldrar, myndigheter och närsamhälle kring normer och värden.	Förankrade metoder finns för att skapa trygghet, trivsel och osäkerhet samt för att hantera konflikter.	Skolan har en gemensam värdegrund som synliggörs i det dagliga arbetet.	Skolan bedriver ett systematiskt förbättringsarbete när det gäller trygghet, trivsel, säkerhet och likabehandling.

Självvärdering

Före den externa granskningen gör skolan en självvärdering. Denna görs genom att skolan skattar på vilket steg som man anser att skolan befinner sig på den sjugradiga skalan, inom vart och ett av de 11 kvalitetsområdena. Denna självvärdering görs av alla arbetslag och av ledningen.

Granskningen avslutas med att de externa granskarna gör en poängmässig skattning av verksamhetens kvalitet inom varje kvalitetsområde och resultatet förs in i en poängmatris. Vid en viss poängsumma blir skolan "Qualis-certifierad".

En granskningsrapport skickas till skolan inom tre veckor efter granskningen. I rapporten analyseras enhetens verksamhet inom samtliga kvalitetsområden, varvid den poängmässiga skattningen motiveras. Rapporten avslutas med en sammanfattning av skolans styrkor och förbättringsområden. Poängmatrisen bifogas.

QUALIS SOM GRUND FÖR VERKSAMHETSSTYRNING

Qualis-rapporten ger en tydlig bild av skolans styrkor och förbättringsområden. Dessa kan ligga till grund för verksamhetens förbättringsarbete. Det är väldigt enkelt för skolan att med rapporten som grund direkt starta ett förbättringsarbete. Man kan också göra jämförelser med andra Qualis-granskade skolor. Alla granskningsrapporter finns tillgängliga för medlemmar som ingår i Qualis' nätverk.

De verksamhetsmätt och nyckeltal som tas fram i certifieringarna digitaliseras och läggs in i en databas som är tillgänglig på Internet för Qualis deltagande enheter. Man får inte bara kontroll över kvaliteten i de olika skolorna utan också möjlighet att ha kontroll över förändringar. Man vet vad nya satsningar eller nedskärningar faktiskt innebär, och man kan mäta utfallet både i processer och i resultat. Skolor som använder Qualis kan med hjälp av data-basen jämföra sig med andra skolor som är deltagare i Qualis.

Proof är ett webbaserat enkätverktyg som enkelt och snabbt hjälper Dig att genomföra undersökningar, enkäter, anmälningsformulär etc. Exempel på användningsområden är attitydundersökningar, kursenkäter, personalundersökningar, kundenkäter, kursanmälningar, intresseanmälningar och kunskapstest.

The screenshot shows a web browser window displaying a survey form titled "Mail Qualis - Åldersområde Kundtjänstgöring, för särskilt boende". The form is part of the "Q-steps" application. It includes a header with the application name and a user profile icon. The main content area contains a title, a description, and several questions with radio button options. The questions are:

- 1. Jag känner mig trygg på den här enheten. (Options: 1, 2, 3, 4, 5)
- 2. Jag känner till verksamheten och är beredd att hjälpa till när det gäller. (Options: 1, 2, 3, 4, 5)
- 3. Jag känner till verksamhetens regler och rutiner. (Options: 1, 2, 3, 4, 5)
- 4. Jag känner till verksamhetens regler och rutiner. (Options: 1, 2, 3, 4, 5)
- 5. Jag känner till verksamhetens regler och rutiner. (Options: 1, 2, 3, 4, 5)

Qualis fokuserar på det viktiga

Fryxellska skolan i Västerås är en skola med klasser från årskurs 4 till 9. På Fryx, som skolan i dagligt tal kallas, arbetar man aktivt med kvalitetsstyrning och skolan har blivit Qualis-certifierad två gånger.

– Vi valde att certifiera oss för att vi ville se var i vårt kvalitetsarbete vi befann oss, berättar skolans VD och rektor Anneli Hallström. Qualis fokuserar på det viktiga, vilket gör själva certifieringsprocessen hanterbar. Det finns andra certifieringsmodeller för skolor, men det finns ingen modell som är så lättanvänd och som ger en lika tydlig och övergripande bild av verksamheten. Qualis-certifieringen fokuserar på förbättringsområden men visar även inom vilka områden som skolan kommit långt med i sitt kvalitetsarbete.

– Att bli granskad en andra gång var för oss en självklarhet. Sedan den första certifieringen har vi arbetat aktivt med de förbättringsområden som framkom. Tack

vare detta arbete kunde vi nu konstatera att vi kommit en bra bit på väg med våra förbättringsområden och antalet starka områden ökat. Väldigt motiverande!

Certifieringen har blivit en positiv bekräftelse för Fryx och "Qualistänket" är ett fantastiskt stöd. Certifieringen har även gjort oss mer medvetna om kvalitet. När ledningsgruppen gick igenom självvärderingsarbetet i Qualis-modellen hade vi inspirerande diskussioner som resulterade i värdefulla synpunkter på alla nivåer i skolan.

– Jag rekommenderar andra skolor att certifiera sig enligt Qualis, inte minst för att Qualis är ett tydligt och bra verktyg för skolledare. Och så är det en sån härlig känsla när man ser att man faktiskt redan gjort en hel del för att höja kvaliteten på skolan. Qualis inspirerar till att gå vidare!

” Och så är det en sån härlig känsla när man ser att man faktiskt redan gjort en hel del för att höja kvaliteten på skolan”

Anneli Hallström, VD och rektor,
Fryxellska Skolan i Västerås

Vilka är Q-steps?

Q-Steps Kvalitetssäkring AB erbjuder kommunala och fristående enheter inom skolor, förskolor, fritidsgårdar och äldreomsorg resurseffektiva verktyg för kvalitetsutveckling. Q-Steps' certifieringsmodell Qualis mäter kvaliteten på arbetet i verksamheten och ger chefer och medarbetare en gemensam bild av styrkor och svagheter i verksamheten.

Bakom Q-Steps står några av Sveriges mest erfarna konsulter inom styrning och verksamhetsutveckling av skolan, *Sören Levén*, VD Q-Steps Kvalitetssäkring AB. Sören är en av initiativtagarna till Qualis och arbetar som utbildningskonsult sedan många år. *Mats Bohman*, som arbetar i Nacka kommun, har medverkat och medverkar vid utveckling av Qualis-konceptet och vid utbildning av Qualis-granskare. *Leif Hallström*, f.d. skolchef och kommundirektör i Enköping, arbetar aktivt med att utveckla Qualismodellen för skola och förskola. Han är även huvudansvarig för Qualis kvalitetssäkring inom äldreomsorgen.

Samarbetspartners:

SIQ- Institutet för Kvalitetsutveckling. Q-Steps Kvalitetssäkring AB samarbetar med SIQ, Institutet för kvalitetsutveckling. Samarbetet går ut på att göra gemensamma informationsinsatser kring kvalitet i skola och förskola. Q-Steps Kvalitetssäkring och SIQ ar-

rangerar årligen kvalitetskonferensen HUR! – Framgångsrika förskolor och skolor. SIQ ligger bakom Utmärkelsen Svensk Kvalitet och samarbetar med Skolverket kring Utmärkelsen Bättre Skola. www.siq.se

Svennerståls & Partners. Q-Steps Kvalitetssäkring AB ingår i Svennerstål & Partners, som är ett nätverk av konsulter med inriktning mot verksamhets-, ledar- och kvalitetsutveckling. Svennerstål & Partners erbjuder konsult-tjänster och stöd för företag, organisationer och offentlig verksamhet. www.svennerstal.com

CadCordinator AB. CadCoordinator förser Q-Steps i Sverige AB med enkätverktyg, datasupport och programmering. www.cadcoordinator.se

Qualis-modellen ägs av Q-Steps Kvalitetssäkring AB. För mer information om Qualis Kvalitetssäkring i skolan se www.q-steps.se.

VILL DU KVALITETSSÄKRA DIN SKOLA?

- Kontakta Sören Levén på tel. 070-575 94 78
- eller maila till: info@q-steps.se.

